

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Pohjois-Pohjanmaan oikeudenmukaisen siirtymäsuunnitelman valmistelu

Jussi Rämet
Pohjois-Pohjanmaan liitto,
suunnittelujohtaja

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF on uusi rahasto, joka sisällytetään samaan ohjelmaan EAKR:n ja ESR:n kanssa
- JTF:n EU-osuus koko Suomeen on 424 milj. €. Kansallinen julkinen rahoitus todennäköisesti n. 283 milj. €, jolloin kokonaisvolyymi *vähintään 707 milj. €*.
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston alueellinen valmistelu on käynnistymässä, konsultit tukena.

ESR

Euroopan sosiaalirahasto

- Työllisyys
- Osaaminen
- Osallisuus
- Vähävaraisten perheiden lapset

EAKR

Euroopan aluekehitysrahasto

- TKI-toiminta ja digitalisuus
- yritysten kehittäminen ja investoinnit energiatehokkuus, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja kiertotalous
- pk-yritysten kasvuun ja investointeihin vaikuttavat liikenne- ja logistiikkainvestoinnit (vain IP-Suomi)

JTF

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

- TKI- ja teknologiainvestoinnit
- Taloutta monipuolistavat Pk-yritysinvestoinnit
- Työntekijöiden uudelleen koulutus
- Laitosalueen kunnostus ja saneeraus

TEM: valmistelun eteneminen

1. 'Epävirallinen' tie

- 'liikkuva maali' (tukikelpoisuuden täsmentyminen, siirtymäsuunnitelmiin vaadittavan sisällön täsmentyminen);
- Epävirallinen jatkuva ohjeistus tiedon lisääntyessä maakuntien valmisteluryhmille;
- Pidetään tiivis valmistelutyö alueilla käynnissä;
- Kiinteä kommunikaatio TEM:n ja maakuntien välillä.

2. 'Virallinen' tie

- Virallinen ohjekirje (huolellinen valmistelu mitä voidaan sanoa ja mitä ei);
- Odotetaanko sopua maantieteellisestä kattavuudesta?;
- Ensimmäistä vaihtoehtoa hitaampi.

Tavoitteellinen aikataulu:

- Marras-/Joulukuu: maantieteellisestä kattavuudesta sopu komission kanssa;
- Marras-/Joulukuu: maakuntien näkemykset prioriteeteista;
- Joulukuu: JTF:n päälinjaukset;
- Joulukuu – helmikuu 2021: alueellisten siirtymäsuunnitelmien valmistelu;
- Maaliskuu: YVA, ympäristöselostus ja kuuleminen;
- Maaliskuu: Turvetyöryhmän loppuraportti;
- Huhtikuu: JTF-osion viimeistely;
- Huhti-/toukokuu: Suomen JTF-esitys komissiolle;
- Touko-/Kesäkuu: komission hyväksyntä ja toimeenpanon käynnistäminen;

Alueelliset siirtymäsuunnitelmat – (A) arvio siirtymän sosioekonomista ja ympäristöllisistä haittavaikutuksista sekä vaarassa olevien työpaikkojen tunnistaminen

Tammikuun 2021 loppuun mennessä selvitys:

Haittavaikutusten kohteena olevien talouden toimintojen ja teollisuusalojen tunnistaminen erottaen:

- sektorit, joissa lopetetaan tai ajautuvat alas siirtymän seurauksena, mukaan lukien aikajana
- sektorit, joissa odotettavissa toimintojen, menetelmien tai tuotosten muutosprosesseja

Edellä mainittuja sektoreita koskien:

- Arvio työpaikkamenetyksistä ja uudelleen koulutuksen tarpeet
- Talouden monipuolistamisen potentiaali ja kehittämismahdollisuudet

Alueelliset siirtymäsuunnitelmat – (B) siirtymän haasteisiin vastaaminen ja kuvaus suunnitelluista toimista

Helmikuun 2021 loppuun mennessä:

- Kehittämistarpeet, joilla voidaan vastata siirtymän haasteisiin
> *laaja keinovalikoima, JTF ei kata kaikkea*
- Tavoitteet ja odotettavissa olevat tulokset
> *yhdistely myös muiden rahoitusinstrumenttien kanssa*
- Suunnitellut hanketyypit sekä niiden odotettavissa olevat vaikutukset siirtymän negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi
> *yriytysten ja TKI-toimijoiden yhteishankkeet*

Investointeihin liittyviä edellytyksiä

- Investointien tulee edistää JTF:n erityistavoitteita, joita ovat sitoumusten toteutumisen taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten haittavaikutusten lieventäminen
- Investointien hyväksymisen keskeisimmät edellytykset ovat niiden työllisyysvaikutukset (työpaikkojen säilyttäminen ja uusien luominen) sekä päästöjen vähentyminen
- Muita edellytyksiä ovat aluetalouden uudistaminen ja elinkeinotoiminnan edistäminen sekä uuden teknologioiden ja innovaatioiden edistäminen
- *Investoinnit perustellaan alueellisissa siirtymäsuunnitelmissa, jotka komissio hyväksyy – komissio ei ota etukäteen kantaa yksittäisten investointien tukikelpoisuuteen vaan tarkastelee niitä alueellisten suunnitelmien perusteluiden pohjalta.*

Pohjois-Pohjanmaan valmistelu ja aineisto (A)

Työ käynnistyy Pohjois-Pohjanmaan, Lapin ja Kainuun maakuntaliittojen ja ELY-keskusten yhteisellä työpalaverilla joulukuussa 2020, jossa suunnitellaan mm. sidosryhmien osallistamista ja suunnitteluprosessin kulkua + aikataulutusta.

- Pohjois-Pohjanmaan suo-ohjelma (ml. erillisselvitys turpeen uusista käyttömuodoista)
- Turpeen energiakäytön kehitys Pohjois-Pohjanmaalla, vaikutukset puun hankintaketjuun sekä kasvihuonekaasu päästöihin -selvitys (AFRY Oy) valmistuu Pohjois-Pohjanmaan Ilmastotiekarttatyön osana 12/2020
 - Työssä mallinnetaan turpeen energiakäytön kehitys ja raaka-aineen korvautuminen puulla Pohjois-Pohjanmaalla. Tarkastelun kohteena on puun hankintaketjun kehitys (raaka-aineen saatavuus, logistiikka ja muutosten toteuttamiseen tarvittavat investoinnit) sekä toimenpiteiden vaikutukset hiilinieluihin.
 - Tarkastelun kohteena on polttoon perustuva teknologia; ei-polttoon perustuvia teknologioita selvityksessä tarkastellaan vain laadullisesti. Lisäksi tarkasteluun otetaan mukaan huoltovarmuuteen liittyviä kysymyksiä.
- Pohjois-Pohjanmaan aluetalousvaikutuksia tarkastellaan käynnissä olevassa tutkimuksessa. Tutkimus valmistuu 2/2021.

Lisäksi on käynnissä sidosryhmä- ja yritysyhteistyötä (alueellisesti ja kansallisesti)

Oikeudenmukaisen siirtymän valmistelu

- Laaja yhteistyö toimialan ja yritysten kanssa
 - Pohjois-Pohjanmaan yritysten tarpeet vs. JTF:n ym. mahdollisuudet
- Käynnistetään v. 2021 alussa TEM:n aikataulun mukaisesti
 - kirjoittajaryhmä
 - yritysten sparraus ja osallistuminen; BioLiito-hanke
 - muu
- Tiivis yhteys TEM:n laaja-alaisen turvetyöryhmän kanssa
 - Taustaselvitys, kuulemiset ja v. 2021 raportointi ja esitykset.

East & North
FINLAND

Itä- & Pohjois-
SUOMI

KIITOS!